

פניני הדר

הארות והערות שנאמרו בשיעור הדר היומי בביה"כ "אליהו הנביא" שבנות רוממה ירושלים

מסכת שבועות טז - מז

"הנופש שלא נפש"

מעשה באדם שהשכיר את דירתו שבירושלים (וילה) למשפחה מהצפון וסיכם עם המשפחה שכשיבואו לירושלים יגשו לשכנים הסמוכים לדירתו לקבל את המפתחות, הם הגיעו על הבוקר ודפקו בבית השכנים אך אין קול ואין עונה, הם ניסו להתקשר אליהם והשכנים ענו וטענו שיצאו לנופש וישבו רק בערב, המשפחה מותשת ועייפה המתנה בצורה מוזנחת ברחוב בשמש הקופחת, ואז התקשרו לבעל הווילה ודרשו עוד יום נוסף, והוא טוען שסיכם עם השכנים שיביאו את המפתח אבל לא אמר להם שעה מסוימת האם חייב להוסיף להם עוד יום?

(תשובה תינתן בגיליון הבא) חוו את דעתכם בנידון לפקס 02-5817174

א) דף טז: הנחת ספר תחת מראשותיו של חולה.

נתבאר בגמ' שאסור להתרפאות בדברי תורה ורק אדם שרוצה להגן שלא יבואו עליו מחלות רשאי לומר פסוקים.

afken: מצוי מאוד כשיש חולה וכן לתינוק שיש לו צהבת שמים תחת מראשותיו ספר קדוש כ"רזיאל המלאך" ו"נועם אלימלך", האם יש להימנע מכך.

ב) דף טז: שיעור השתחויה בעלינו לשבח.

נתבאר בגמ' מהו השיעור השתחויה של טמא ששהה בעזרה לחייבו קורבן ומלקות.
afken: בשו"ת תול"ש (ס' מח) כ' שיעור ארוך שצריך לשהות בכריעה בעלינו לשבח שהוא כערך 5 שניות מדוע לא קפדי בהכי אינשי.

ג) דף יז: קנה דירה והתברר שמתחתיה קיים ביה"כ.

נתבאר בגמ' שנחלקו בדין גג לשכת העזרה וגדר קדושה ולענין בית הכנסת עיין שו"ע (או"ח קנא סי' ב) שיש להיזהר מלהשתמש בגג ביה"כ.

afken: אדם קנה דירה והתברר לו שהיא מעל ביה"כ שפעל עוד לפני שבאו דיירים לבניין האם זו עילה לבטל מקח.

ד) דף יח: קנית יין להברלה בביה"כ כסגולה לבנים.

נתבאר בגמ' אמר רבי יוחנן כל המבדיל על היין במוצאי שבתות זוכה לבנים זכרים.
afken: אדם שרוצה לזכות לבנים האם יועיל לו מה שיקנה יין בכדי שיבדילו עליו בביה"כ.

ה) דף יט: שוטר שעלה לעצור מפגינים בהר הבית.

נתבאר בגמ' לגבי אדם טמא שנכנס למקדש והעלם טומאה ומקדש בידו לשיטות שאינו חייב ע העלם מקדש.

afken: שוטר שבתוקף תפקידו עלה לעצור מפגינים בהר הבית ולא ידע שאסור לעלות, האם צריך כפה על מעשיו.

ו) דף כ: ביקש מאחיו לטעום מהארטיק וכשסרב הלה בירך שהכל.

נתבאר בגמ' לגבי אדם שנשבע לא לאכול וחזר על דבריו כיון שהפצירו בו לאכול והפצרה זו לכל הפחות פעמיים.

afken: באיסור לא תחמוד נתבאר (בח"מ שנט) שהאיסור הוא בהפצרה לכל הפחות פעמיים שמסרב בו למכור, האם במקרה שרצה לטעום ארטיק ובירך נחשב להפצרה האסורה.

אסור להתרפאות בדברי תורה:

אבל להגן מותר ידועה השאלה אם כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך מהו כי אני ה' רופאך ועפ"ז מובן כיוון שבדברי תורה אפשר להגן שלא יבואו הצרות על האדם וזהו כי אני ה' רופאך, (טללי אורות)

ונגע לא יקרב באהל:

דרשו חז"ל כל זמן שיש אוהל בית המקדש אין נגע ואם יש צרות זה בגלל שאין את בית המקדש, ר"ג בכה כששמע אלמנה שמתאבלת על בנה הוא בכה על ביהמ"ק כי הבין שזה המקור לכל הצרות בעם ישראל. (אוהל תורה).

משיח עכשיו !!!

דבר העוין התור היה ארוך ומייגע כולם ציפו להיכנס לאדמו"ר, מכל גווי הציבור, הבנקאי החשוב עמד כמו כולם בתור וכשהגיע תורו להיכנס נכנס, שהה כעשר דקות אצל האדמו"ר ויצא, אחריו נכנס אדם בעל משפחה שיש לו ארבע בנות בוגרות שאין להם דורש, ובה לקבל ברכה מהרבי, רבי יש לי כסף! והרבה כסף לכל אחת מהן רק חסר את החתן, שהרבי יברך אותן, כמה כסף יש לך? מאה אלף רובל, סכום עתק באותם ימים, היכן מונח הכסף שלך? אצל הבנקאי שהיה לפני בתור, הרבי הנמיך את קולו וציווה, מחר בבוקר אתה מוציא את כל הכסף שיש לך! טוב, אם הרבי אומר עושים בלי שאלות, למחרת בבוקר התייצב ודרש את כל כספו, הפקידים ניסו לשכנעו לסגור בתכנית חיסכון כח לקשיש, ויד לשיש והוא דרש את כל הכסף, אמרו לו כאן זה סניף, צריכים לשלוח מברק בשעה שלוש בצהריים המכונת תגיע, הוא המתין בבנק כבר סיים את כל התהילים ופרקי אבות ופרק שירה, והנה המשאית הגיע, לקח את הכסף והלך לביתו, כעבור יומים עבר ע"י הבנק וראה שלט גדול, בכל עניין נא לפנות לעו"ד "פלוגי" אנשים דופקים על חלונות הבנק ודורשים את כספם חזרה, הוא שמח בליבו והסתפק אם האדמו"ר באי א... שהבנקאי גילה לו, והרי אסור לגלות, הוא לקח עשר אלף רובל ובא לאדמו"ר, זה מעשר כספים, ממה? שואל הרבי רק לפני יומיים היית פה איך הרווחת כל כך הרבה כסף? הוא סיפר לרב את הסיפור והרב נעצב בליבו לקח ספר תהילים והחל בוכה, שאלו החסידים מדוע הרב בוכה? על כל אלה שנפלו וכספם הלך לטמיון, מה הרב לא ידע מזה? לא! אז מדוע הרב אמר לי להוציא את הכסף, תשמע פשוט כל פעם הבנקאי בא לשאול שאלה האם לפתוח עוד סניף והפעם בא לבקש רפואה, כשיצא שאלתי אותו ומה עם העסקים והוא ענה "צריך שכבר יבוא המשיח" הבנתי שאם הוא מבקש משיח סימן שמשוה לא טוב בעסקים.... מאז שחרב ביהמ"ק אין לו לקב"ה אלא ד' אמות של לימוד תורה אשריכם לומדי הדר שבכל דף מקריבים את המשיח. (הרה"ג ברוך רוזנבלום שליט"א)

השיעור בדר היומי נמסר

ע"י הרב אהרן בן אריבה שליט"א

מייד ערב בשעה 20:15 לאחר תפילת ערבית, בביה"כ אליהו הנביא רח' פתח תקוה 1 שכונת רוממה.

"תורה ויהדות לעם"

הגליון מופץ בסיוע ארגון רח' אורנשטיין 5 י-ם טל' 02-5374371 פקס 02-5371894

תשובות ניתן לשלוח למערכת "פניני הדר" בלבד!
רח' פולונסקי 26 ירושלים פקס: 02-5817174 טלפון: 02-5829850

- ז) דף כ.** מנצח: נדר להתענות ביום פטירת אביו והתברר שהוא חל יום אחרי ת"ב.
נתבאר בגמ' לגבי האומר הרי עלי שלא אוכל בשר ולא אשתה יין כיום שמת בו אביו, ונפסק בשו"ע (יו"ד ת"ב סי"ב) שיש להתענות ביום המיתה של הוריו.
- ה) דף כג.** מנצח: אדם שאחרי פטירת אביו קיבל על עצמו בנדר להתענות ואח"כ התברר לו שזה יום לאחר תשעה באב וכך יצא שיצטרך לצום יומים האם חל נדרו.
- ו) דף כג.** מנצח: שתייה לתענוג בסוף הסעודה האם צריכה ברכה.
נתבאר בגמ' ששתייה בכלל אכילה ודנו האחרונים לענין השותה מים האם מצטרף לזימון שנח' בזה השו"ע והרמ"א סי' ר' ס"ב והובא במ"ב קצ"ז סק"ב.
- ז) דף כד.** מנצח: אדם השותה בסוף הסעודה משקה לתענוג קולה וכד' האם צריך לברך.
- ח) דף כד.** מנצח: ג' לטין דגים המעורב במעדני חלב לבני ספרד.
נתבאר בגמ' שדבר שהיה אסור ונפגם וחזר והשבית חוזר לאיסורו הראשון.
- ט) דף כה.** מנצח: עיין שו"ת מנחת יצחק (ח"ה סי' ה') שהאריך בדין הג' לטין ויש לעיין בנידון הנ"ל האם יש מקום לאסור זאת לבני ספרד המחמירים בדגים וחלב.
- י) דף כו.** מנצח: נדר בליבו לתת צדקה בדינר וחזר בו.
נתבאר בגמ' שלגבי הקדש גם בליבו מתחייב דכתיב כל נדיב לב ונתבאר בשו"ע חו"מ (ריב).
- יא) דף כז.** מנצח: אדם שהיה בדינר והרב שדיבר פתח את ליבו והחליט לתת סכום גבוה אולם אחרי שראה שעשיר שהיה שם נתן סכום זעום ירדה התלהבותו, האם חייב לשלם מה שהחליט בליבו.
- יב) דף כז.** מנצח: נשבע לא ללכת לים בבין הזמנים.
נתבאר בגמ' לגבי אדם שנשבע על דבר רשות חלה השבועה ולכן נשבע להרע לעצמו חלה שבועתו.
- יג) דף כט.** מנצח: הרמב"ם (דעות פ"ג ה"א) פסק שאדם אינו רשאי להרע לעצמו, ויש לדון אם אדם שנשבע לא ללכת לים בבין הזמנים אם שבועתו חלה דע"ז מרע לעצמו.
- יד) דף כט.** מנצח: אב שנדר על וולד בבטן שיצא תלמיד חכם.
נתבאר בגמ' שמשה רבנו השביע את כל הנשמות שעמדו בהר סיני והרי לא היו הגופות שם ועין מש"כ השל"ה הק' (י' מאמרות ב' מט') ומהר"ל בגור אריה דברים כט' יד' בענין זה.
- טו) דף ל.** מנצח: קימה באוטובוס לאישה מבוגרת כשיושב ליד זקן.
נתבאר בגמ' אדם שנדר שבנו שיוולד לו יצא ת"ח והילד גדל והתברר שאינו מסוגל לשבת ללמוד האם האב צריך להפר את נדרו.
- טז) דף ל.** מנצח: נתבאר בגמ' שאשתו של רב הונא נקראה לדין לפני רב נחמן והסתפק אם לקום בפניה, האם חייב לקום.
- יז) דף לד.** מנצח: בדיקת פוליוגרף להוצאת ממון.
נתבאר בגמ' שאם יש ספק לגבי המעשה ונפסק בשו"ע חו"מ (סי' ת"ח ס"ב) שאין הולכים הממון אחר אומדנא.
- יח) דף לו.** מנצח: זוג שבאו להתגרש והוא מתנה את נתינת הגט בהשבת ממון שלקחה, והדיין החליט שיעשו בדיקת פוליוגרף ועפ"ז יתן גט האם יש תוקף לבדיקה זו כשהאישה הגנת יכולה לקחת כדור הרגעה לפני הבדיקה.
- יט) דף לו.** מנצח: חיוב להתפלל על חולים שכתובים בעיתון.
נתבאר בגמ' עה"פ "כי מי נוח לי" זאת ומבואר במדרש שהמבול נקרא ע"ש נוח כיוון שהיה לו להתפלל על דורו ולא התפלל.
- כ) דף לו.** מנצח: אדם שרואה מודעה להתפלל על חולה בעיתון האם מחובתו להזכירו לפחות פעם אחת כדי שלא יתבע על זה שבגרמתו לא התרפא.
- כא) דף לו.** מנצח: קדיש על אדם שעזבוהו כשהוא גוסס.
נתבאר בגמ' שרוב גוססין למיתה וערוה"ש (או"ח סי' רפ"ח סי"ז) כתב שמכל מקום נהגו להתריע ולזעוק בשבת על חולה גוסס.
- כב) דף לו.** מנצח: אדם שביקר את קרובו בחו"ל ועזבו כשהוא גוסס האם בתפילתו הקרובה צריך לומר קדיש עליו או שנחזיקו כחי הרי אפ"ל חרב חדה....
- כג) דף לט.** מנצח: הורה לו על שיחת פלאפון שלא עולה לו כסף.
נתבאר בגמ' חומרת עוון גניבת דעת לגבי התובע את חבירו ממון ומשביעו.
- כד) דף לט.** מנצח: אדם שיש לו מסלול בפלאפון שהשיחות חינם וביקש ממנו חבירו שיחה ואחר שסיים הודה לו האם צריך להבהיר לו שבין כה לא עולה לו כסף בכדי שלא יחזיק לו טובה בחינם.
- כה) דף מ.** מנצח: כוס מים או כוס תה למגיד שיעור.
נתבאר בגמ' שאין שותים מים בפני רבים ומ"ב (או"ח ק"ע סק"ג) כ' שת"ח אין דרך ארץ שישתו מים בפני רבים, אבל שאר משקים שרי.
- כו) דף מד.** מנצח: מגיד שיעור שמגשים לו שתייה האם יש ענין שיגישו לו תה שנחשב לשאר משקים ולא מים.
- כז) דף מד.** מנצח: קבלת תלמיד שאביו הלוח כסף למוסד.
נתבאר בגמ' שבעל חוב קונה משכון ואסור לעני להודות לו דזהו ריבית דברים האסורה.
- כח) דף מד.** מנצח: מעשה במוסד שנקלע לקשיים כספיים ואדם טוב הלוח להם סכום גדול ולאחר מכן בא בנו להתקבל למוסד והתקבל ללא מבחן האם יש בזה ריבית דברים
- כט) דף מה.** מנצח: אשה שנדרה בערב צדקה האם בעלה חייב לשלם.
נתבאר במשנה שאחד מאלו שאפשר להשביע אותם בלא טענה זה הנושאת ונותנת בבית.
- ל) דף מה.** מנצח: כיום רוב הנשים גדר נושאות ונותנות בבית ומעשה היה באשה שהלכה לערב צדקה של ארגון חשוב והתחייבה לתת סכום כסף נכבד וכששבה לביתה התברר שבעלה אינו מסכים, האם חייבת לשלם.
- לא) דף מו.** מנצח: להשאיל בגד כשבאה לכותל המערבי.
נתבאר בגמ' באדם שטוען שקנה חפץ והבעלים טוען שרק השאיל לו מי נאמן.
- לב) דף מו.** מנצח: אדם שעולה לירושלים ורואה את המקדש בחורבנה צריך לקרוע את בגדיו האם ראוי שיקנה את בגדיו לאחר ויחזור וישאילם וכך יפטר מקריעה.

האפה אפה בית המדרש (מחלק פנימי הגל 48)

מעשה בבעל אירוע שחפץ להביא טבח מטעמו שיבשל לאירוע, ולשם כך דיבר דרך גורם שלישי עם מנהל הטבחים שאישר זאת, ואכן ביום המיועד הטבח קרא לעוד טבח שיעזור לו בהכנות וכך נסעו מי-ם לב"ב, בראות מנהל הטבחים שהגיעו שני טבחים סירב להכניסם למטבח והם חזרו לי-ם כלעומת שבאו, הם דורשים מבעל האירוע לשלם להם את הוצאות הנסיעה וכן שכר כפועל בטל, אולם בעל האירוע טוען שמגיע להם שכר כביקור של בעל מלאכה שהוזמן ולא הוצרכו לעבודתו, מהי צורת חיוב התשלומים בנידון זה?

אלו היו תשובות הרבנים: אם בעל האירוע היה אמור לדעת שלא יאשר מנהל הטבחים זאת והפועלים לא ידעו, הרי צריך לשלם שכר כפועל בטל על כל הזמן שהיו אמורים לעבוד, ואם גם בעל האירוע לא היה אמור לדעת אינו חייב לשלם להם אלא שכר כפועל בטל על הזמן שבזבזו וכן דמי הוצאות הנסיעה באוטובוס רק של הטבח הראשון.

מקורות ונימוקים: השו"ע חו"מ (של"ד ס"א) פסק אם היה אונס של הפועל ההפסד הוא על הפועל ולא על בעל הבית, ואפילו כפועל בטל אין בעל הבית נותן לו כלום, וברמ"א (שם כ') וכן בכל אונס שאירע לפועל בין ששניהם היו יודעים שדרך האונס לבוא או ששניהם לא היו יודעים הרי זה הפסד הפועל, אבל אם בעל הבית היה יודע והפועל לא, זה הפסד לבעל הבית, אולם בחו"מ סימן של"ג סעי' ב' ובנתיבות המשפט (שם סק"ה) כתב לגבי שכירות פועלים אם הלכו בשליחות בעל הבית ולדוגמה שכר חמרים להביא תבואה ממקום רחוק והלכו לשם ולא מצאו תבואה אף שהיה האונס רק לבעל הבית חייב לשלם כפועל בטל כיון שבעצם הליכתם נחשב שהחלו להישכר אצלו לעבודה ושיעור פועל בטל משערים שני שלישי של שכר שעת מינימום, ומכל מקום יש לשלם את דמי הנסיעה של העובד הראשון שהוזמן בלבד, ומסתבר שאין חייבים לשלם את הוצאות הנסיעה של רכב אלא של אוטובוס (ועיין עוד בנתיבות המשפט חו"מ של"ה סק"ג).

תשובה דח"י: בדבר השאלה במה שמצויים כיום בקבוקי בושם המפיצים ריח ע"י מקלות האם ניתן להכניס בשבת את המקל לתוך הנוזל, השיבנו הגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א שבקובץ המאור (כסליו טבת תש"ע) דנו בזה מצד מוליד ריח והעלו שם שאם המקלות היו תחובות כבר ביום חול פעם אחת וספוגים בריח, יש להתיר להופכם ולתחובם בשבת (ועיין שו"ת דברי בניהו חט"ז סי' כ"ג).

תשובה דו"ז: בדבר השאלה באברך תושב ב"ב שביקש דירה לשבת מידידו בי-ם והדליק את נרות השבת במקום שבעה"ב רגילים להדליק אולם הנר נפל ואירעה שריפה שכלתה חצי בית, האם חייבים הם בתשלומי הנזק, ואיך ישערו את התשלומים על האלבומים והחפצים?

האשימים של בני הבית שניזוקו בשריפה. השיבנו הגה"ג הרב יצחק כ"ץ שליט"א שעל המחובר אינו חייב כיון שאין שמירה בקרקע, ועל שאר החפצים אם הדליקה היתה באונס גמור יש לחייבו רק על החפצים שהיה מותר לו להשתמש עימם.

פניני דח"י: א. אדם שביקש מחברו שיקנה לו "קלי צום לפני תשעה באב והלה קנה והביא לו לאחר שהתחיל הצום הלה טוען אין לי שימוש בזה כעת האם חייב לשלם לו ב. אדם שהיה בנופש בצפון וראה אבידה ומסתפק אם ירימנה יצטרך להשיבה למאבד שמסתמא הוא מבני המקום והוא צריך לשוב לעירו בקצה השני של הארץ מה עליו לעשות?

פניני דו"ז: מעשה באברך שקנה ש"ס וכרך אותו ומצא פגם בכמה כרכים ובא למוכר והלה הסכים להחליף לו את הכרכים הפגומים אלא שטען האברך שצריך לשלם לו על הכריכה שעלתה לו ממון האם המוכר חייב לשלם לו?

מדולה הכנסת אורחים:

יותר מקבלת פני שכינה, ומשום כך אין אומרים לשם יחוד על הכנסת אורחים, ויש מעלה יתירה שלפני הקב"ה אדם יכול לבטל עצמו אבל לפני חבריו להכניסו לביתו ולקבל את דעתו מעלה גדולה יותר זהו כוחה של אהבת חינוס לדעת לקבל את דעתו של זולתו.

אחד המרבה ואחד הממעיט:

ובלבד שיכוין ליבו לשמים, "מרבה" זה מכיר בגדלות הבורא, ו"ממעט" זה בערך עצמו שאף שצריך אדם לומר בשבילי נברא העולם זה מחייב אותו שלא הגיע לתכליתו, ואף שהיה צריך לומר אחד הממעט בתחילה בא לחדש שגם המרבה צריך שיכוין לשמים.

נשגור קמי מרנן ורבנן ברכת יישר כח לכל אלו הנושאים ונותנים עימנו ובראשם:

לראש"ל צ הגה"ג הרב שלמה עמאר. לגה"ג הרב יצחק זילברשטיין. לגה"ג הרב זלמן נחמיה גולדברג. ולגה"ג הרב שמואל פנחס. ולגה"ג הרב אשר חנניה. ולגה"ג הרב אליעזר קונשטט. ולגה"ג הרב יהודה איטח. ולגה"ג הרב גמליאל הכהן רבינוביץ. ולגה"ג הרב אברהם בן חיים. ולגה"ג הרב זאב ארי' שטיגליץ. ולגה"ג הרב שלמה שעיו. ולגה"ג הרב מנשה שוע. ולגה"ג הרב יצחק כ"ץ שליט"א בברכת עוד ינובון בשיבה להגדיל תורה ולהאדירה.

שאלות ותשובות לגיליון פניני הדף מס' 48

האם מותר לרפ"ד ספרים בפינה"ד? פניני הציבור?

ת.במס' קידושין (יג) נתבאר לגבי אדם שנתמנה פרנס על הציבור אינו רשאי לעשות מלאכה בפני שלושה, והשיבנו הגה"ג אריה זאב שטיגליץ שליט"א, שמעשה במר"ן הגה"ג הרב שך זצוק"ל שהיה מגיע לפני התפילה ומסדר את הספרים בביה"כ וכן הובא בספר "לשכנו תדרשו" שכך היה עושה הגה"ג ר' יחזקאל סרנא זצוק"ל, ובביאור הלכה או"ח (סימן ר"נ) כ' אם ניכר שעושה לכבוד הש"ת מותר, ועיין "פלא יועץ" ערך "ספר" ואדרבא אם יראוהו ממנו ילמדו לעשות, וכן הסכים עימנו הגה"ג עזריאל אורבך שליט"א ותמה במה שאמרו בשמו שאין לעשות כן, ובעיקר הנידון אם רב נחשב לפרנס שנתמנה על הציבור, עיין (יור"ד סימן רמ"ג) בפתחי תשובה (סק"ז) ובשו"ת חוות יאיר (סימן ר"ב) ומזה דנו האחרונים אם מותר לרב לנגן לצורך חתן וכלה בפני רבים.

הכהן הנה האם יצאין מפי' את הנה כדי אפה יטעו?

ת.השיבנו הגה"ג אליהו בר שלום שליט"א מח"ס "משפט הכתובה" שהנידון בעיקר על כהן חלל שבו אמורים, לטעות וישנם ראיות מכמה מקומות שיש לעשות מעשים כדוגמת ריח הגט שפוסל לכהונה, וגם כאן יש לשנות שם משפחתו "הכהן" ומי שיש בידו ראיות למש"כ בספר "חושן אהרן" שלא קראו מעולם לאדם "כהן" לסימן מעמד וגדולה אלא רק אם יחוסו כהן ישלח אלינו וה' יאיר עיננו בתורתו.

המאמר פחות פסר מהספק הנה אותו וסיוק לא פסר עם פלומה שנייה האם המאמר צריך כפרה?

ת.השיבנו הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א אם היה למוכר לבדוק את הספקים שלו ודאי צריך כפרה, אולם אם לא היה לו לדעת יש לו לחוש למה שאחז"ל מגלגלים חוב ע"י חייב ובענין התשובה עיין מש"כ הרמ"א באו"ח (סימן של"ד) וביו"ד (סימן קפ"ה) והגה"ג יצחק כ"ץ שליט"א דומ"ץ בביה"ד נתיבות חיים, העיר שלגבי התשלום לקונים חייב להשיב אם הבשר בעין ומחזירים לו כמבואר בחו"מ (רל"ד ס"ב).

ה. מדוע צדיק נואמים שהיה אדם צדק אינם חייבים מיתה מדין רצחית שהרי יד הצדיק תהיה בו בראשונה?

ת. השיבונו הגה"ג אלעזר יחיאל קונשטט שליט"א מכמה טעמים שלא לחייבם, א. לא היתה התראה על הרציחה, ב. אפשר שלא נהרג הנידון ע"י העדים אם אינם כאן וכיו"ב או שלא נהרג מהזריקה הראשונה, ג. זו היתה הוראת בי"ד להורגו ואף שהטעו את בי"ד הם טוענים שהם דוברים אמת, וכן האריך הגה"ג אברהם בן חיים שליט"א שלגבי הרציחה נחשבים הם תרי ותרי, ודו"ק.

ה. כהן פולץ שהנהיג צוהרים וסבים לא לצבור כשהוריד דוד שמואל ואכ"צ אדם צדק ונהרג האם יוכל לייאס כפיו?

ת. השו"ע (או"ח קכ"ח סל"ה) כתב לחלק בין הרג בשוגג שאז לא יכול לישא כפיו אפילו אם עשה תשובה לבין הרג באונס שיכול לישא כפיו ועיין בשו"ת יחו"ד (ח"ה ס' טז) לגבי כהן שהרג כהן בתאונת דרכים בפתע פתאום כשקפץ ילד לכביש וכיו"ב וכלפי נידונינו זה אם הזהיר באופן שישמעו כולם ובכל זאת עבר אדם הרי הוא אנוס אך יש לבדוק שהנהרג אכן היה אמור לשמוע זאת.

ה. סורע נפגע בצור את אפיו האם יסרה?

ת. אסור לבן בשום פנים ואופן לעשות כן עפ"י מש"כ שו"ע (יו"ד רמ"א ס"ה) עבר אביו או אמו עברה שלוקים עליה והבן שליח של הדיינים לא יכה אותם ולא יהיה שליח לנדותם ולא ירדוף אותם בשליחות בי"ד, וכבר נתבאר ברמ"א או"ח (ס' תרנו) שעל לא תעשה צריך להפסיד את כל ממנו ולדעת הר"ן ביו"ד ס' ר"מ לגבי מצוות כיבוד אב ואם אפ"ל אם היה רק מצות עשה אין לצערם עבור כל ממון שבעולם.

ה. כהן שגד פכורות והתגרר שהוא חלף מה תקנתו של הפכורית?

ת. בגליון הדף היומי (מס' 577) הובאה תשובה בנושא זה ופסק מרן הגר"ש וואזנר שליט"א שכל פדיונות הבכורים בטלים למפרע והגרש"א שטרן שליט"א הציע שאותו חלל יזכה לכהן כשר כסף עבור כל אלו שנפדו אצלו וזכין לאדם שלא בפניו.

ה. אדם עושה קרחת ככל ראשו האם ראוי שיעלה ידיו?

ת. השו"ע (יו"ד קפ"א ס"ג) כ' שיש לדברי האוסרים תספורת במקום הפיאות במספרים כעין תער וכ' האחרונים שממס' 2 ומטה נכנס לחשש של הקפת הפיאות ולכתחילה יש להחמיר ומ"מ מי שמשאיר מעט זיפים אין למונעו מלעלות לש"ץ ועדיף להזהיר על כך.

ה. אמת כהן מצוה שיוצאת שם לא לזכר האם תוציא מכספה לצבור לידה באופן פרטי?

ת. השיבונו הגה"ג הרב יצחק זילברשטיין שליט"א עפ"י מש"כ הש"ך ביו"ד שע"א כשאינה יודעת את סוג הולד הוי ספק ספיקא, אולם כשיודעת לכאורה יש לה להחמיר ללדת באופן פרטי, ועיין תורת היולדת (פנ"ז), ונשמת אברהם יו"ד שע"א בשם מרן הגרש"א שליט"א,

ה. האם מותר לפרק את פאות הראש?

ת. ונחלקו בדין זה לדעת רעק"א אסור שמא יבא לתלוש ולחת"ס אין חוששים לזה וידוע שהסתייפלער חשש, והחזו"א לא חשש לזה (שו"ת התעוררות תשובה ח"ד ס' פ"ח).

ה. אדם חילוני עשה חולות דלא כהלכה ויש בתשובה מה תקנתו?

ת. השיבונו הגה"ג הרב יצחק כץ שליט"א עפ"י מש"כ השו"ע חו"מ (שסו) שזו תקנה לגזלנים בכדי שיעשו תשובה נכון ביותר לסמוך על דעת המקילים שמעיל לזכות בפרובול אחד לכל עם ישראל.

המשפט שנקרא ישר והפוך מהרה"צ ח' יוסף עדס זצוק"ל: "חום הרב שבא באב שבר המוח"

נודה לכל הרבנים ששלחו לנו את תשובותיהם שמותייחס יפורסמו בגיליון הבא לחודש אלול

בהגרלה ע"ס 100 נש זכה הרב אברהם ממנו שליט"א בני ברק

תשובות ניתו לשלוח לפקס מספר 02-5817174 או לרח' פולנסקי 26 עבור פניני הדף ירושלים

ברכת יישר כוח לכל השולחים תשובות ניתן לשלוח גם חלק מהתשובות. (ניתן לציין שלא לפרסם את השם)

וברכותינו לעשרות האברכים המסייעים בהפצת הגיליון בכל רחבי הארץ. ולכל המצטרפים אליהם.

בברכת חילכם לאורייתא

משה כהן "פניני הדף"

בגוגל יש חייה בשם "הבונה" יש לה שיניים חדות המסוגלת לכרות עצים בשיניה וקשה ללכוד אותה, היא כורתת עצים ובונה בשפת הנחל מחילות ופרוותה נחשקת בשוק, הגו רעיון איך לצוד אותה, עקבו אחריה ומצאו שהיא הולכת במסלול מסויים ולעולם לא תשוב במסלול אחר, שמו מלכודת על עקבות הליכתה וכששבה וראתה את המלכודת במקום לברוח היא נעמדה והחלה לבכות כיון שהיא לא יכולה לזוז מהמסלול שלה, דמעות של טיפשים...

אל ציבור הקוראים ברצוני ליידע אתכם שאלו הפעמים האחרונות שהגליון זה יצא לאור מכיוון שעלותו גבוהה מאוד, מי שיקר לליבו גיליון זה יוכל לשלוח למערכת "פניני הדף" רח' פולנסקי 26 י-ם את מה שליבו חפץ להחזיק את הגליון שמפיץ תורה לכל פינה...

להנצחת נשמות יקיריך ז"ל ולפרסומים תורניים בלבד בקרב לומדי התורה ובכל עניני הגליון והפצתו, לע"נ, חסות וכד' ניתן לפנות לטל' 02-5829850 או פקס' 02-5817174

כוס תנחומים למורינו הגה"ג הרב נפתלי נוסבוים שליט"א מרבני המערכת על פטירת בנו הרה"ג חיים אלחנן אליעזר זצ"ל חתן הגה"ג הרב ישראל יצחק מנדלזון שליט"א רבה הרוחני של ארגון "תורה ויהדות לעם" בישראל ובעולם

לע"נ אבינו מורה דרכינו הרה"צ מימון (בן אדיבה) בן מסעודה זצוק"ל ולע"נ דוד בן זהרה ז"ל מזל בת שמחה ז"ל